

Station Hasselt

Eerste station: 1847 - 1864

Architect: Groetaers

Tweede station: 1864 - 1964

Architect: Magis

Derde station: 1964 -

Architect: Philip Tibax

Telegrafische code: FHS

Lijnen: 15, (20), 21-21A, 34, 35

De ingang van het huidige station Hasselt, Denis Moinil, 19 april 2016 (Ref. D4151-01)

Voorgeschiedenis

Op 25 mei 1837 werd de aftakking naar Limburg van de spoorlijn Leuven - Luik goedgekeurd. Men stelde oorspronkelijk drie mogelijke lijnen voor nl. een eerste die via Tongeren naar Maastricht zou lopen, een tweede die vanuit Luik via Tongeren naar Hasselt gepland werd en tenslotte de lijn die uiteindelijk zou aangelegd worden: Landen – Sint-Truiden - Hasselt. Door het protest van het stadsbestuur van Tongeren, dat eerst de lijn vanuit Luik wilde laten bouwen, werd de aanleg van deze lijn vertraagd. Als reactie daarop ondernamen de Hasseltse jeneverstokers acties om de politici onder druk te zetten om de aanleg van de lijn tot Hasselt te bespoedigen.

Na het aanleggen van het eerste baanvak Landen – Sint-Truiden, in dienst genomen op 6 oktober 1839 (lijn 21), zou het nog acht jaar duren vooraleer de lijn werd verder getrokken tot Hasselt.

Het stadsbestuur van Hasselt zette verder nog grote druk om de lijn open te krijgen. Op 8 december 1847 werd de spoorlijn tussen Landen en Hasselt dan eindelijk officieel geopend.

Eerste station (1847-1864)

Bij de opening van de lijn naar Landen werd er in Hasselt een kopstation gebouwd. Dit station lag zuidoostelijker dan het huidige station, nl. dicht bij de nieuwe weg van Hasselt naar Sint-Truiden. De straatbenaming *Oude Statie* herinnert aan de vroegere locatie van het station.

Het station werd ontworpen door een ingenieur van bruggen en wegen: Groetaers.

Dit station, geopend op 12 juli 1847, was in hout opgetrokken en bezat geen goederenkoer. Pas in 1852 werd hiervoor een extra spoor aangelegd maar verdere uitbreiding was er niet voorzien.

Bijkomende halte

Toen in 1856 de spoorlijn naar Maastricht en Aken ingehuldigd werd moest men een extra halte voorzien. Aangezien Hasselt een kopstation was zou er immers te veel tijd verloren gaan voor de doorrijdende treinen. De *Hasselt Halte* werd enkele honderden meters verder op de nieuwe verbindingsbocht tussen de lijnen naar Maastricht en Landen gebouwd.

Tweede station (1864-1964)

Nadat in 1863 de spoorlijn naar Tongeren (lijn 21) en in 1864 de lijn tot Luik (lijn 34) in dienst gekomen waren bleek al snel dat het eerste kleine station en de bijkomende halte, door hun verkeerde ligging, niet meer gebruikt konden worden.

Men was in 1863 ook begonnen met de bouw van de spoorlijn naar Antwerpen via Diest en Aarschot (lijn 35), waardoor er een duidelijke nood was om een station te bouwen dat meer centraal gelegen was, dicht bij de stadskern.

Postkaart van het tweede station Hasselt (Ref. Z01359)

In 1864 werd de toelating bekomen om een nieuw station te bouwen. Dit nieuwe station werd in augustus 1866 in gebruik genomen. Op dat moment was de lijn naar Antwerpen ook in dienst en kon men het eerste station en de bijkomende halte sluiten.

De laatste spoorverbinding die in dienst kwam op 3 maart 1874 was die naar Maaseik via Genk (lijn 21A).

Postkaart van het tweede station Hasselt (Ref. 10097)

Het tweede station was asymmetrisch opgebouwd.

Het was een langgerekt rechthoekig gebouw. Op de benedenverdieping werden er rondbogen gebouwd die afgewerkt werden met een arduinen kordon ter hoogte van de aanzet van de boog.

De lokettenzaal in het tweede station Hasselt, 1957 (Ref. K00073A)

Centraal bevond zich een risaliet met drie traveeën. Langs de stadkant was er ook nog een lage vleugel met vier traveeën. Waarschijnlijk werd dit gedeelte aangebouwd door de *Grand Central Belge* toen die rond 1880 de lijn Antwerpen – Hasselt overnam.

Het oorspronkelijke plan van dit station werd ontworpen door Magis, hoofdingenieur van openbare werken bij de stad Hasselt.

Derde station (1964-)

Door de enorme aangroei van de bevolking was er nood aan een nieuw stationsgebouw. Reeds in 1938 werden de eerste plannen voor een nieuw station voorgesteld, maar men kwam niet direct tot een akkoord. Ook de Tweede Wereldoorlog vertraagde de plannen.

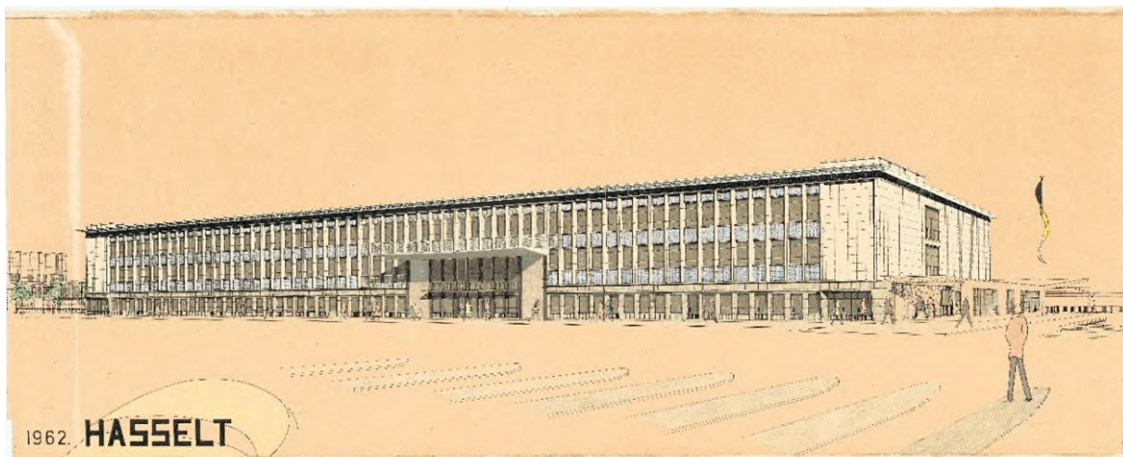
Na 1945 werden de plannen opnieuw bestudeerd. Pas in 1958 werd er een akkoord bereikt over de bouw van het nieuwe station. Het ontwerp van architect Philip Tibax was functioneel naar het voorbeeld van het station Luik-Guillemins. Het kwam op dezelfde plaats als het vorige station.

De afbraak van het oude gebouw begon in augustus 1961 en op 12 april 1964 werd het nieuwe stationsgebouw ingehuldigd.

De gevelconstructie is sober, ritmisch en functioneel, maar de hoofdingang valt op door een sierlijke luifel en twee decoratieve panelen.

In de lokettenzaal werd langs beide zijden een kunstwerk van tegels aangebracht, waarvan we tot op heden niet hebben kunnen achterhalen wie de ontwerper was. Het zijn twee abstracte afbeeldingen waarin de ontwerper verschillende motieven in prachtige kleurovergangen verwerkt heeft.

In juli 2020 werd gestart met vernieuwingswerken in het station. Zowel de perrons, de trappen, de roltrappen als de liften worden vernieuwd. De planning voor de uitvoering van het hele masterplan voor de vernieuwing van het station voorziet een einde in 2025.

Ontwerp voor het station Hasselt, 1962 (Ref. 2245)

Het interieur van de lokettenzaal, 2 april 1965 (Ref. Z03607E)

Beknopte Bibliografie

Artikels: Inhuldiging station Hasselt - Inauguration gare de La Louvière, *B-Revue* , nr 38, 06-1965, p.3, BIB_K712579

DESBARAX G., La nouvelle gare de Hasselt, *Rail et Traction*, nr 78, 01-05-1962, p.127-128, BIB_K702397

STERKEN L., 1839: eerste trein in Limburg. Spoor "boom" van 19de eeuw eindigde in fruitstreek (17), *Belang van Limburg (Het)*, 17-01- 1970, BIB_J800365

Boeken: *Station Hasselt nodigt u uit.* Brussel : NMBS, 1976, 22 p., BIB_A00125

DE BOT H. *Stationsarchitectuur in België. Deel 1. 1835-1914.* Turnhout : Brepols, 2002, 240 p. BIB_A24859

DE BOT H. *Stationsarchitectuur in België. Deel II. 1914-2003.* Turnhout : Brepols, 2003, 207 p. BIB_A24919

DE BRUYN J., VAN ACKER M., BLONDIA M., DAS G. ET ALII. *Spoorboek. Vernieuwing van stationsomgevingen in Vlaanderen en Nederland. Aarschot. Bergen op zoom. Diest. Hasselt. Heerlen. Herentals. Roosendaal. Sint-Truiden. Tienen. Tongeren. Turnhout.* Mechelen: Public Space Publishers, 2013, 343 p. , BIB_B552107

LAGROU E., DUBOIS M. *Stations. Steden. Eurostation. 10 jaren onderweg. Stations. Cities. Eurostation.* (English translations of the book). Brussel: Eurostation, 2003, 256 p. BIB_C5433

WELTER H., WAGEMANS S. *Het grote Belgische stationsboek;* Leuven: Davidsfonds, 2012, 271 p. BIB_B544616

Voor een grondiger zoekopdracht kunt u onze database raadplegen met de volgende trefwoorden:

Bibliotheekcatalogus: station Hasselt

Museumcollectie: station Hasselt